

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Środę dnia 28 Października v. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 21 października.

Przez najwyższy dyplomata, z dnia 25 września, generał intendent 2giej armii, rangi 1tey klasy *Juszniewski*, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu ś. *Włodzimierza* 3iecy klasy.

Przez najwyższe dyplomata z dnia 28 września, kapitaui komandorowie floty, *Bellingshausen* i *Hołowin*, nayłaskawiey mianowani kawalerami orderu ś. *Włodzimierza* 2giey klasy.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 3 listopada.

(z *Kuryera Warszawskiego*).

JW. R. R. S. *Baykow*, i JW. Radca Stanu *Sumiński* wrócili do Warszawy zza granicy.

Margrabia *Alfiery*, sprawujący interessa Dworu Sardynskiego, weszłym tygodniu przybył do Warszawy, dziś ją opuścza.

Na zebraniu ogólnem towarzystwa wyrobów zbożowych, onegdaj w jedney z sal konserwatoryum, odbytém pod prezydencją Hr. *Zabielly*, znajdowało się przeszło 100 akcyonistów. Przedstawiono rys dotychczasowy czynności i cel ogólnego zebrania; złożono rachunki przychodów i rozchodów: poczem przystąpiono do wybrania 3ch osób, które takowe rachunki przeyrzeć, zmonitować, dotychczasową radę zakwitować, i czynności tej poświadczyć powinni. Po ogłoszeniu osób, komitet nadzorczy składających, przystąpiono do obioru członków do przyszley rady stanowczey. Naywięcey wotów mieli, Hr. Henryk *Lubieński*, Hr. Henryk *Zabiello*, Maurycy *Kossowski*, Konstanty *Jonczewski*, Andrzej *Geysmer*, Ludwik *Metzell*, *Ewens*, *Anize*, *Czaki*, *Krzywoszewski*, *Meenas*, *Keller*, *Franci*, i t. p. W tych dniach znaczną ilość akcyy rozebrano, i spodziewać się należy, że wkrótce żadna już nie zostanie; gdyż coraz bardziej stają się widocznemi korzyści tego użytecznego towarzystwa.

Znaczna liczba lubowników muzyki zebrała się w sali konserwatoryum, na onegdajszyy koncert małych *Kątskich*. Od czasu w którym pierwszy raz okazali swą zdatność muzyczną, uważano nadzwyczajny postęp, okryto ich oklaskami i powszechnie życzone, aby dobrzy mistrze doskonalili te prawdziwe talenta.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 17 października.

(z *Monitora Warszawskiego*).

W skutek najwyższego rozporządzenia dwór nasz przywdział załobę, po ś. p. *Maxymilianie* *Józefie*, Królu Bawarskim, na 7 tygodni; pierwsze 4 tygodnie, to jest do 20 listopada, nosić będzie załobę grubą, do 6 grudnia inclusive mniejszą.

Odbyło się w dniu pomienionym nakazane przez Cesarza Jmci załobne nabożeństwo za duszę ś. p. Króla Bawarskiego w C. K. kościele zamkowym.

— Prace seymu węgierskiego posuwają się z największym zadowoleniem. Podług wiadomości, któreśmy powyżać mogli, zdaje się, że propozycye

królewskie następnie będą przyjęte, i że rozwińnięcia ich zupełnie się zgodzą z życzeniem rządu, który prócz tego nie chce wcale ograniczać stanów Węgierskich w przyjęciu środków, które za dogodne osądzą dla dobra kraju. Wiadomo, że zasiągnięto rady znaczniejszych magnatów i osób wpływ mających o przedmiotach podanych seymowi, i że propozycye podane zgodne są z ich zdaniem.

NIDERLANDY.

Haga dnia 18 października.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Król otworzył pierwsze posiedzenie Seymu naszego mową następującą:

Szlachetni, możni Panowie! Zaślubienie drugiego ukochanego syna mojego przyszło do skutku, od czasu ostatniego waszego zgromadzenia. Niderlandczykowie serdecznie powitali jego małżonkę. Ich jednomyślność w tej mierze powiększyła radość, jakiey dom mój, z powodu tego zdarzenia, doznał. Odbieram ciągle od wszystkich Mocarstw nayniewątliwsze dowody ich życzliwości i przyjaźni. Z wielu stron pokazuje się nadzieja wzmożenia tych uzczeń przez układy handlowe. Rozpoczęte w tej mierze umowy, dokończzone będą z całą troskliwością, jaką mi sprawa dobra narodu nakazuje. Ta sama staranność służyła mi za skazówkę w przedsięwziętych środkach dla wygody komunikacyi handlowych moich poddanych, w różnych częścianh świata. Ostatnia wystawa w Harlemlie stawiała widok dla dumy narodowey pochlebny, dla naszey przemysłowości zaszczytny i dobru powszechnie odpowiedni. Znajdowały się tam wszystkie plody przemysłu, czyniącego zadosyć zarówno wszystkim żądaniom zbytku, jak naymniejszym potrzebom, a Niderlandczycy przekonac się tam mogą, że i w tym względzie żadnemu innemu narodowi zazdrościć nie mają potrzeby. Powszechna uwaga zwróconą jest na położenie i stan wielu krajów, które rozwijaniu się niderlandzkiego przemysłu sprzyjają. Spodziewam się, że przemysł więcey dróg uyrzy, jakie już początkowo dla owoców naszey pracowitości i ziemi, przedsięwzięcia towarzystwa handlowego otworzyły. Duch łączenia się w towarzystwa, tak bogaty w wielkie skutki, ogarnia coraz więcey pożytecznych przedmiotów. Znaczne, budowaniu okrętów poświęcone kapitały, ożywiają nasze warsztaty okrętowe, i już liczne okręty są zaczęte. Dobroczynność narodu, silne przyłożenie się wasze, Szlachetni możni, chwalebna gorliwość władz i urzędników, już znacznie wynagrodziły nieszczęścia, które ostatnia powódź wyrządziła, a wszystkie groble wnet znowu w stanie obronnym znajdować się będą. Urządzenia, tyżące się składu zgromadzeń prowincjonalnych i administracyi, tak w miastach, jak na wsiach, poddane zostały rewizyi. Oznaczenie owych urzędzeń we względzie używania prawa do głosowania i uczestnictwa w administracyi prowincjonalney i mieyscowey, stanowić musiało w końcu roku dziesiątego po ogłoszeniu naszego prawa zasadniczego, część onego; dla tego ważną rzeczą było, poczynić w niem poprawy, jakie doświadczenie radziło. Nasze w innych częścianh świata posiadłości są przedmiotem szcze-

London dnia 12 października.
(z *Monitora Warszawskiego*.)

gólniejszy mojej uwagi. Usiłowania moje dążą do tego, aby obok ich wewnętrznej pomysłowości, kraj i przemysł niderlandzki, jak najwięcej z nich mógł korzystać. Rozmaite odnegi przychodów krajowych, razem wzięte, wystarczyły na opędzenie potrzeb ogólnych. Zmiany w podatkach pośrednich niedawno uskutecznione, odpowiadają oczekiwaniu i pomnażają dochód pomimo rzeczywistej ulgi, jaką zarazem rolnictwu i handlowi zapewniono. Wszystkie trudności w wybieraniu podatków osobistych i akcyzy, jak doświadczenie przekonywa, już prawie zniknęły. Przy wprowadzaniu nowego systemu, trudno ich było uniknąć, ale zupełne ich usunięcie było przedmiotem ciągłej mojej staranności. W tym to celu po naradzeniu się z magistraturami prowincjonalnymi, korzystając z władzy przez prawo mi nadanej, zaprowadziłem powszechnie wykupno akcyzy od młynów. Sposób, jakim rozporządzenie to przyjęło, dozwala mi mniemania, że zamiar mój w całości się spełni. Przyjemnie jest dla mnie, że wam, Szlachetni Panowie, niemniej pomysłną o skarbie sprawę zdać mogę. Pomimo nadzwyczajnych wydatków, będących koniecznym skutkiem nieszczęścia, które nas na początku tego roku dotknęło, jak się z budżetu, który wam w pierwszych dniach waszych posiedzeń przedłożony będzie, przekonacie, będę mógł w ciężarach, kochanym moim poddanym nową ulgę przynieść. Działania syndykatu umarzającego, ułatwią w części spłacenie i umorzenie długu. Niderlandzki system menniczny zaprowadzony będzie na niezmiennych zasadach. Wymiana i wywołanie z obiegu francuzkich monet, nastąpiły w skutku niedawnych prawnych rozporządzeń i w najmniejszych częściach nie dały powodu do skargi usadnionej. Bicie nowej monety ciągle się odbywa, a dla większej codziennej dogodności, zamysłem na żądanie wielu, przedłożyć wam szlachetnie moi, aby nasze monety złote pomnożone zostały. Gorliwa czynność Komisji narodowej do redakcyi prawodawstwa narodowego wyznaczony, poda mi sposobność do przedłożenia waszemu zgromadzeniu nowych i ważnych części tego prawodawstwa. Jeszcze niektóre inne przedmioty zwrócą waszą uwagę na tym sejmie. Otwieram go w przekonaniu, że jak poprzednie, do dobra kraju się przyczyni. Dowiaduję się z zywą radością, że wszyscy krajowcy z przywiązaniem i zaufaniem coraz większem, tron niderlandzki otaczają. Przy takiej podporze, Szlachetni moi Panowie, przy pomocy Boskiej, wśród ciągłych błogosławieństw pokoju, połączone nasze usiłowania, chyba nie mogą pomysłowości celu drogiej oyczynić.

Bruzella dnia 3 października.
(z *Monitora Warszawskiego*.)

Przed dwoma tygodniami, our oziemiec niejaki przechodził przez park szukając innego cudzoziemca (niejakiego Włocha), który mieszkał przy ulicy królewskiej. Udaje się więc do officera, który się przechadzał po ogrodzie, prosząc go o wskazanie mieszkania rzeczonego cudzoziemca. „Bardzo chętnie“ odpowiada officer, a biorąc adres do Włocha z ręki cudzoziemca, wychodzi z nim z parku, ogląda numer różnych domów, wreszcie staje przed szukanym mieszkaniem, „oto jest“ rzekł do cudzoziemca, oddał mu jego papier i wrócił do parku. Lecz jakże się zdziwił cudzoziemiec, dowiedziawszy się od dozorczy parku, iż officer, który mu z taką grzeckością drogę pokazał, był to właśnie sam Król.

Mażonka Xigcia Fryderyka Niderlandzkiego, zatrudnia się od niejkiego czasu pilnie uczeniem się języka hollenderskiego i uczyniła w nim wielkie postępy.

Dnia 20 czerwca wykonane zostało w Maracaibo postanowienie królewskie wydane dnia 2 kwietnia, aby w naszych Wschodnio-Indyjskich osadach postawić żydów na jednej stopie z innymi mieszkańcami.

Rozmaite listy, któreśmy odebrali dziś rano z Kalkuty, donoszą, że rząd w Indyach, nie mając pieniędzy, otworzył pożyczkę na sumę nieograniczoną, z procentem po 5 od sta na rok.

— Anglik któremu powierzono trudnienie się robotami w zatoce Vigo, dla wydobycia skarbów które tam zatonęły, pojechał na miejsce swojego przeznaczenia przed kilku dniami, statki zaś na których były dzwony i inne narzędzia do pracowania pod wodą, wypłynęły w niedzielę z Portsmouth. Spodziewają się że to przedsięwzięcie uwienczone zostanie pomyslnym skutkiem. Kontrakt rozciąga się do całej zatoki. Jest mniemanie, że statki które tam rozbite zostały, wiozły niezmiernie summy z osad hiszpańskich.

— Fregata *Phaeton* o 46 działach, która niedawno do Portsmouth zawinęła, odbyła żeglugę w 18 dniach z Chesapeake (ze Stanów Zjednoczonych) do Spithead, a zatem upłynęła codziennie w prostey linii 40 1/2 mil niemieckich.

— Jedna z gazet donosi: „Fabrykanci jedwabiu w Londynie odbyli niedawno posiedzenie z dwóch powodów: 1) dla zważenia strat jakie ponoszą przez wprowadzanie zagranicznych materii jedwabnych sposobem przemycania; 2) dla podania prośby o przedłużenie zakazu wprowadzania obcych wyrobów jedwabnych. Zgodzono się aby prosić ministerium o przedłużenie tego zakazu aż po miesiąc lipcu; w którym stosownie do prawa zakaz ustaje. Lecz co się tycze przemycania, skończyło się tylko na skargach; żadnego w tym względzie środka zaradczego nie przedsięwzięto.

— Skazani do deptaków muszą codziennie przy tej pracy uiszczać: w Lews stóp 6000, w Ipswich 7450 stóp, w St. Albans 8000 stóp, w Bury 8950 stóp, w Cambridge 10,175 stóp, w Durham 12,000 stóp, w Bristol, Gullford i Reading (w lecie) 13,000 stóp, a w Warwick także w lecie w przeciągu 10 godzin 17,000 stóp.

— Amerykańskie gazety donoszą, że wielkie dzieło, które ma połączyć wody Ohio z wodami mórz północnych i zachodnich, znacznie posunięto. Przeszło 20 tysięcy ludzi nad tem pracuje.

— Wiadomo że *Cook* nie przeszedł 71° 10² południowej szerokości, albowiem gęsta mgła i wielkie góry lodowe nie dozwalały mu daley zeglować. Przeto tém ważniejszą jest wiadomość o kapitanie *Weddel*. Donosi on, że przeszedł 74° stopień, a po przebyciu wielu pól lodowych, dostał się na morze wolne od lodu. Pora powietrza była łagodna, i gdyby na podobną podróż był przygotowany, przedarłby się był daley nierównie. Spodziewamy się, że admiralicya korzystać będzie z tego zdarzenia i sprostuje nasze wiadomości o południowej płaszczyźnie ziemi.

— W powiecie *Tapoluha*, z prawa należącym do kraju *Chiapias*, lecz który go opuścił dla przyłączenia się do Guatimala, proboszczowie zaprzysięgłszy dawniej wierność konstytucyi Meksykańskiej, nie chcieli wykonać takieyże przysięgi rzeczpospolitey Guatimala.

— Dnia 14 —
(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Sir *Wynn*, członek tajney rady, pasowany został na kawalera i wyjechał na posła przy dworze duńskim.

Z urzędowego rapportu jenerała *Sucre* o bitwie pod Ayacucho dowiadujemy się, że hiszpańscy 9310 żołnierzy w niej mieli, i że wojsko peruwiańsko-kolumbijskie tylko 5780 ludzi wynosiło. Dwóch jenerałów poruczników, (*Laserna* i *Kanterak*) czterech jenerałów majorów, 10 brygadyerów, 16 półkowników, 65 podpółkowników, 485 oficerów i podoficerów, 2630 żołnierzy, dostało się w niewolę zwycięzców. Jenerał *Sucre* utracił 370 ludzi w zabitych, i 609 miał ranionych.

Gazeta Baltymorska donosi, że do rejenta Brezylji dwukrotnie strzelono, lecz chybiono, i że w skutku tego wiele osób w Rio przytrzymano.

Listy z Meksyku donoszą, iż tamecznemu Kongressowi podano wniosek, aby okrętem francuzkim zabronić wejścia do portów meykańskich. Uznanie wyspy Hayti przez Francuzą sprawiło wielkie wrażenie, w Meksyku. Słychać, iż Jenerał Bravo, Vice-Prezydent, uda się z ośmioksiężnym korpusem do Xalapa, dla uważania posilków, posłanych z Hawanny do warowni Ulloa. Okręt liniowy hiszpański Asia, nazywający się teraz Kongres Meksykański; rząd wyznaczył już 50,000 dollarów na zapłacenie ludziom, którzy się na nim znajdują, i na inne potrzebne wydatki. W Meksyku panuje spokojność i handel zaczyna wzrastać.

Londyn d. 18 października
(z Gaz. Hamb. Börsen Halle).

Zawezora przybył do Admiralicji Kapitan Parry; wysiadł on na ląd w Peterhead z okrętu Hekla. Przebił się przez cieśninę morską Barrow, od Prince Regents Inlet aż do Port-Bowen, gdzie on od 28 września przeszłego roku do d. 19 lipca b. r. wcale przyjemnie zimę przepędził. Potym płynął dalej; d. 25 lipca rozpoznał Nord-Somerset, i płynął dalej wzdłuż pobraża ku południowi, do 1go sierpnia, gdzie lody okręt Fury na mieliznę wpędziły. Do dnia 19 wszelkich użyto sposobów ku jego ratunkowi, lecz na próżno; zabrano osadę okrętową na okręt Hekla, który 1go września przedsięwziął drogę na powrót.
(z Gaz. J. de Deb.) Lady Cochrane jadąc z Limy do portu morskiego Callao, spotkała złodzieja, który dla niej rzecze: day worek z pieniędzmi; jej służący, lubo dobrze uzbrojony, tak się tém przeląkł, iż już miał zdradzić swą Panią, gdy ta wyrwa mu pistolet, i kładzie trupem uswych nóg złodzieja. Możemy zaręczyć o prawdziwie tego zdarzenia.

(z Gaz. Jour. de Francf.).

Oto są niektóre szczegóły o grobowcu ku pamięci zmarłej Królowny Karoliny. Umieszczony jest w miejscu samotném kaplicy s. Jerzego. Grobowiec jest z białego najdelikatniejszego marmuru, i wystawia niewiastę leżącą, przykrytą lekką draperją, przez którą widać stan zniszczenia, z wielką naturalnością i prawdą wydany. Cztery posągi niewiast płaczących ją otaczają. Za tą grupą widać dwóch aniołów klęczących, z których jeden przytula do piersi nowo-narodzone dziecko. Między temi aniołami znajduje się wyobrażenie ducha, wszelkiej materyi ziemskiej pozbawionego, który się do Niebios unosi. Kształt poietrznny i postać, wyraz prawdziwie anielski, sprawiają zdanie najmocniej rozczulające. Ciemność za tém wyobrażeniem rozciągająca się, powiększa wspaniałość obrazu. Nad grobowcem ukazują się herby Królowny i Xiążęcia Koburg. Okna kaplicy są ze szkła kolorowego. Osoby, które oglądały ten pomnik, dzieło P. Wyatt, zapewniają, iż za podniesieniem zasłony uozuły się przejętmi jakimś pobożnem wzruszeniem, i że nie śmiały wchodzić do głębi tego natrona żaloby.

Donoszą z Guatimali pod d. 18 lipca: „Poseł naszego rządu przy rządzie kolumbivskim przybył tu na powrót i przywiózł z sobą akt uznania niepodległości Guatimali, tudzież traktat zaczepny i odporny, między temi dwoma narodami podpisany w Bogota, d. 15 marca ostatniego. Główne artykuły tego traktatu stanowią zasadę przymierza zaczepnego i odpornego; strony obowiązują się wzajemnie wspierać siłami morskimi i lądowymi w przypadku potrzeby, dla odparcia wszelkiego najazdu. Porty każdej rzeeczypospolitey otwarte będą dla wzajemnego handlu za opłatą cła równego, przyrzekają wysyłać z każdego kraju dwóch deputatów na kongres jeneralny do Panamy. W tym traktacie wyrażono: iż będą przedsięwzięte środki dla połączenia wszystkich części dawney Ameryki południowej, węzłem ogólnym przymierza zaczepnego i odpornego; obie także strony obowiązują się opierać wszelkiemu wynagrodzeniu, któreby Hisz-

pania żądać mogła, za stratę dawniejszych niewol osad.

FRANCYA.

Paryż dnia 15 października.
(z Monitora Warszawskiego).

Na wzór prelekojy o nauce rzemiosł, urządzonych tu przez Pana Dupin, zaprowadzają teraz podobne w Metz. Panowie Bergery, Poncelot, Bardin, Woisard i Lemoine dawać będą bezpłatnie prelekoje w tamecznym ratuszu, o jeometrii i technologii i t. d.

— Dziennik Gwiazda donosi, iż zamysłając wygodny dom wybudować blisko kościoła s. Genowefy, dla XX. Misyonarzy, którzy pomagają do wszelkiego nabożeństwa w rzeczonym kościele.

— Dnia 10 października otworzono kanał de Saint-Maur, który X. Delfinowa raczyła pozwolić nazwać kanałem Maryi Teressy. Wszysoy mieszkańcy gmin okolicznych i mnóstwo paryżanów udało się dla widzenia tego obrządku, który Delfinowa swoją obecnością zaszczycić raczyła. Wóyt gminy St. Maur powitał Delfinową, a dwanaście panien podało jej kwiaty. Potém udała się piechotą na brzeg Marny, gdzie yacht wytwornie ozdobiony czekał na nią, i pierwsza w nim przepłynęła nowy ten kanał. Uroczystość zakończono igrzyskami na wodzie. J. X. Mość raczyła kilkakrotnie oświadczyć swoje zadowolenie, i dla ubogich zostawiła 100 fr. Kanał ten wielkie korzyści przyniesie i dla żeglugi i dla przemysłu rękodzielnego. Skraca bowiem zakręt Marny wyszcząjący mil cztery przez linią długą tylko na ćwierć mili i tworzy znaczny spadek wody, który nadaruch wielkiej liczbie kuźnic, leżących przy uściu Marny do Sekwany tak blisko stolicy, i przez te przydatnych do fabrykacyi odbytu rozmaitych płodów.

— Margrabia Landsdown, ma w swojej bibliotece romans grecki, drukowany we Florencyi, w 1619 p. t. Athene skelate (Minerwa w sukniach mezkich). Jest to ta sama alegorya, co Fenelona w Telemaku. Dzieło miało dawnicy kilkanaście rycin, lecz jedna tylko pozostała wyobrażająca syna Ulisesa na skale wyspy Kalipsy, już mającego rzucić się w morze. Wydawca Pietro Poso, dołączył bardzo ciekawe przypiski. Podług niego wyspa Nimfy Calippo znajdowała się na południe Szkocyi. To prawda, że oryginał powiada, iż pomieszkanie bogiń było za słupami Herkulesa, i że w lecie dni były trzy razy dłuższe od nocy; okoliczności tey nie można stosować do archipelagu greckiego.

Paryż dnia 19 października.
(z Gazety Börsen Halle).

Gazeta J. du Commerce utrzymuje, iż przez ustanowienie wolnego portu na wyspie Corfu, handel w Tryeście niezawodnie upadnie, co dla greków wielki pożytek przyniesie.

Baron Stael, mieszka teraz w swoim majątku Coppet pod Genewą, gdzie bardzo jest czynnym dla greków. Zostaje on w związkach listownych ze wszystkimi komitetami greckimi, w Szwajcaryi znajdującemi się.

Xiążę Talleyrand w podróży swej do Włoch przybył do Genewy.

Gazeta Globe donosi, iż P. Villele rzekł się wszystkich projektów do pożyczki. Pan Rathschild, ściągając swe pieniądze z Paryża, i wiele jego agentów wyjechało z wielkimi summami do Bajonny.

D. 7 P. Aparici, papieżkiego poselstwa sekretarz w Madrycie, w podróży do Rzymu przejeżdżał przez Perpignan.

Mówią o pożyczce, mającej się zaciągnąć przez Austryę.

P. Stratford przybył do Calais i jedzie lądem do Włoch, gdzie dla udania się do Stambutu wsiądzie na fregatę Tetis, która tam bez niego płynie.

(z Gazety Journal De Deb.)

N. Pan raczył przyjąć 35ty tom Biblioteki

*Klasyków łacińskich, z rozkazu J. K. M. wydawane, a przeznaczony ku nauce H. K. K. Wysokości, dzieci Francji, przez N. E. Lemaire, profesora poezji łacińskiej w akademii paryzkiej. Z tych dwa sposzty, 69ty i 70ty tej kolekcji, jeden uzupełnia dzieła *Juvenalisa*, rejestrem ogólnym, a drugi zawiera przedostatnią część poezji łacińskich *Wernsdorfa*, drukowanych pierwszy raz w Paryżu.*

Towarzystwo podniesienia przemysłu narodowego, dnia 26 t. m. odprawi posiedzenie powszechne, przeznaczone na rozdanie nagród, w tym roku przyznanych i na przeznaczenie nowych przedmiotów do nagród. Artyści chcący korzystać z tej okoliczności wzywają się, izby stawili nowe swe plody przemysłu w miejscu na to przeznaczonem.

TURCYA.

Od granic tureckich d. 10 października.

(z Gazety Warszawskiej).

Listy ze *Stambułu* wyrażają, iż W. Sultan rozgniewany postępowaniem kapitana baszy pod *Missolungą*, odwołał go, i majątek jego na skarb zabrać kazał. Kapitan basza miał się schronić do *Algieru*.

Jenerał grecki *Gouras* prosił rządu swego o przysłanie mu oficerów, którzyby wojska jego ćwiczyli na sposób europejski.

Podług najwyższych wiadomości z *Morei*, *Ibrahim* basza, sołgnawszy posiłki w *Modon*, posunął się znowu do *Trypolizy*, i słyhać, że po nadejściu dział wielkiego kalibru z *Patras*, myśli przystąpić do oblężenia *Napoli di Romania*, nie czekając nawet piątej wyprawy z *Egiptu*. Mówią także, iż Grecy podali propozycje do układu, albo raczej poddania się.

(z Monitora Warszawskiego.)

Wiadomości z Grecji dochodzą aż do 23 września. *Ibrahim* poszedł do *Mistra* i opanował to miasto: przebiega i pustoszy całą *Moreę*; udał się do dwóch odnóg *Mainy* i zabrał największą część zapasów, tamże się znajdujących.

Grecy posłali wojska ku *Trypolizza* w nadziei, że zdobędą to miasto, gdzie tylko jest kilkaset arabów.

Podług wszelkiego podobieństwa, *Missolungi* nie będzie zdobytą w tej kampanii. Trzy szturmów odparli Grecy.

Grecy obawiają się, aby kapitan basza nie uderzył na *Hydrę*; zgromadzają tam swoje siły. Bunt kandyotów, jeżeli się wzmoże, sprawi bardzo użyteczną dywersyę.

PRUSSY.

Berlin dnia 22 października

(z Korrespondenta Hamburgskiego)

Dnia 18 wieczorem Król Jmć w pożądanym stanie zdrowia przybył do *Potsdamu*. Xiążę następcę tronu i inni Xiążęta, oraz urzędnicy dworu udali się do *Potsdamu*, na spotkanie N. Pana.

Dotychczasowy prezydent rady stanu i minister publicznego oświecenia, spraw duchownych i lekarskich baron *Altenstein*, z przyczyny słabego zdrowia usunął się od obowiązków prezydenta. Tymczasowie sprawował ten obowiązek hrabia *Bülon*, minister handlu; teraz zaś poruczony on jest bratu zmarłej Królowej, jenerałowi piechoty, Xiążęciu *Karolowi Meklemburskiemu*, również tymczasowie.

— Dnia 27. —

(z Gazety Warszawskiej.)

Małżenka Królowica Następcy tronu wyjechała d. 24 b. m. do *Monachium*, dla odwiedzenia N. Królowej Bawarskiej, matki swojej.

Hrabia *de la Ferronaye*, Królewsko-Francuzki nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister przy dworze Cesarzko-Rossyjskim, wyjechał do *Petersburga*.

NIEMCY.

Frankfort d. 18 października:

Dwór *Wirtemberski*, z przyczyny śmierci Króla Bawarskiego przywdział żałobę na 6 tygodni. *(z G. B. H.)*

Karlsruhe d. 16.

(z Korrespondenta Hamburgskiego.)

Wczora w nocy przyszła tu wiadomość o śmierci Króla Bawarskiego. J. K. Wysokość wnet kazał włożyć sześć tygodniową żałobę, i dzisiaj teatr zamknąć. J. K. Wysokość wysłał także swego jenerałnego adjutanta jenerał porucznika barona *Neuenstein* do *Monachium*, dla oświadczenia N. Królowi i owdowiałej Królowej, kandydencyi, z przyczyny śmierci Króla *Maxymiliana*, również dla oddania powinszowania Królowi *Ludwikowi* z powodu wstąpienia na tron.

DANIJA.

Kopenhaga dnia 27 września.

(z Gazety Journal de St. Petersb.)

Na powszechnem posiedzeniu kompanii azyatyckiej handlowej, d. 22 t. m. większością głosów 116 przeciwko 83, postanowiono przygotować na przyszłą wiosnę wyprawę do *Chin*. Podano także bilans przeszłego roku, skończonego w kwietniu 1825. Cenę akcyi ustanowiono 250 talarów. Stratę, którą kompania poniosła, tak w okrętach, jako i w innych własnościach, szacowano 1,335,265 piastów.

Zważając na okoliczności nieprzyjazne rolnictwu, Król raczył darować właścicielom *Xieztwa Szleświckiego i Holsztyńskiego*, 25 od sta, podatków, przez lat trzy, počawszy od lipca 1825 r. co wynosi rocznie sumę 200,000 talarów.

Uchwalono żeglugę żład do *Jutlandyi* utrzymywać statkami parowemi, i w tym celu utworzono 110 akcyj po 500 talarów.

SZWECYA.

Sztokholm dnia 15 października.

(z Monitora Warszawskiego.)

Wczora przybył tu goniec z *Karlskrony*.

— Od dziesięciu dni powietrze jest u nas czyste i pogodne, a ciepło, niezwykle na tę porę, dochodzi od 14 do 15 *Reaumura*. Barometr wznosi się do najwyższej wysokości między 29 i 30 cali.

— Cesarzko-Rossyjski Poseł w *Kopenhadze*, Baron *Nikolai*, przejeżdżał tędy z powrotem z *Petersburga*.

— Słyhać, iż vice-bibliotekarz uniwersyte-tu *Upsalskiego*, Mr. *Schröder*, otrzymał wezwanie na bibliotekarza do *Edimburgu*, gdzie życzą sobie użyć jego wiadomości do przejrzenia północnych rękopismów i aktów.

NORWEGIA.

Chrystiania 1 października.

(z Monitora Warszawskiego.)

Dnia 1 października odbyła się w *Chrystyanii* wielka uroczystość. Król założył kamień węgielny do nowego zamku królewskiego. Król Jmć wraz z Królową w towarzystwie wszystkich władz i całego dworu udał się do namiotu, na placu zamkowym wystawionego. Biskup *Sörensen* miał stosowną do okoliczności mowę; poczem Monarcha położył kamień w miejscu, na którym ma być ołtarz kaplicy zamkowej. Pod kamieniem złożono monety i blachę srebrną z napisem: „W roku 1825 dnia 1 października Karol IV Jan Król Szwedzki i Norwęski, założył ten kamień węgielny do tego mieszkania królewskiego.“ Po skończonej uroczystości, wojsko defilowało przed Królestwem Ichmość, i na zakończenie dali ognia z broni ręcznej. W wieczór były pokoje u dworu i fajerwerk.

— Deputowany Stanów od sądownictwa donosił rządowi, iż tu od lat 22, były piwowar nazwiskiem *Sifvert*, siedzi w więzieniu, utrzymywany sposobem zwykłym, który w roku 1804, za podstępne bankructwo do kaydan i więzienia skazany został na czas tak długi jakby się jego wierzytelom podobało; lecz appellował od wyroku, sprawa jednak nierozstrzygnięta została pod pozorem, iż w r. 1807 akta zaginęły, a tak więzień teraz właśnie doszedł 79 roku życia. Król kazał uwolnić *Sifverta*, i darował mu wszelką karę.

Wilno dnia 28 października o. s. 1825 Roku.

1. Sąd Ziemi powiatu Rosieńskiego Gubernii Litewsko-Wileńskiej, w sprawie konkursowej kredytorów zeszłego Krzysztofa Olendzkiego Szambelana, powtórnym wyrokiem dylacyjnym 1825 r. października 6 d. zakroczonym, przez sukcesorów niezwiązanej dopiero Pawliny z Oranowskich Olendzkiej Szambelanowej, lub Donataryuszów przez jej dyspozycją testamentową mianowanych; kompromisem wszelkiej jej pozostałości na rejestrze, a papierów w oryginałach, do kancelaryi swęgo Sądu na dzień 10 listopada 1825 roku na persystentją trzytygodniową, pod przysięgą w ciągu oney odbydz się powinna, i pod karąmi za sprzeciwieństwo, przeznaczył; termin rozpoczęcia dzieła konkursowego na dzień 1 grudnia obiegającego roku, a wzięcia do namowy na dzień 22 tegoż r. i miesiąca zapowiedział; żeby mieć interesowane strony, o tém wiedzieć mogły, przez niniejszą trzykrotną awizacją ogłażając, niestawającym prawną amissją zagroza. Roku 1825 października 15 d.

Stanisław Ołechnowicz Prezydent Ziem. Ptu Rosieńskiego.

Alexander Bohdanowicz Sędzia Ziemi Ptu Rosieńskiego.

Konstanty Lutkiewicz Sędzia Ziemi Ptu Rosieńskiego.

Teofil Dowiat Regent Ziemi Ptu Rosieńskiego.

Dozwala się drukować d. 27 paźdz. 1825
Cenzor Leon Borowski.

2. Gdy według organizacyi, wyszłego w roku przeszłym 1824 gbra 14 dnia o kupcach i innych handlarzach; oraz przemysłowcach postanowienia, Najwysocy utwierdzonego; zbliża się już wkrótce termin zapisywania do Giełd kupieckich, wszystkich w tym mieście Wilnie właściwy kupiectwu handel prowadzących, od dnia 1 następującego miesiąca nowembra; przeto Rada Miasta Gubernskiego Wilna przez niniejsze ogłoszenie trzykrotnie w Gazecie Kuryera Litewskiego pomieszczone, obowiązuje wszystkich bez wyjąku tak Chrześcijan, jako i Izraelitów, zapisanych w kupiectwo na rok idący, a równymże sposobem żądających zapisać się na rok przyszedły do tegoż kupiectwa, lub otrzymać świadectwo według rodzaju handlu na przemysł mieszczanom, albo posadzkim dozwolony, aby począwszy od dnia 1 nowembra i nieopóźniając się bez odwołacznie do nowego roku kupy ze wniesieniem ziemskich powinności, a dalsi z potrzebnymi dowodami dla otrzymania przyzwoitych świadectw do teyże Rady na Ratusz jawni się, gdyż w przeciwnym zdarzeniu jeśli tacy kupcy lub handlarze nie zapiszą się i nieuzyszczą prawnych świadectw w przeciągu pomienionego terminu, tedy będą im zamknięte handle, i dalsze prowadzenie wszelkich targów zabronione zostanie. Jan Buksza Prezydent M. W.

Sekretarz Rady M. W. Woytkiewicz.

2. Wedle Ukazu JEHO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rosyją etc. etc. etc.

Excerpt z Protokołu potocznego Grodzkiego

powiatu Słonimskiego oświadczenia w dacie niżej wyrażoney zapisanego, roku 1825 miesiąca oktobra 10 dnia, stronie potrzebującej pod pieczęcią urzędową Grodzką tegoż powiatu za Nrem 309 jest wydan.

Roku 1825 septembra 20 dnia oświadczenie imieniem W. Stanisława Nowickiego Sędziego Granicznego powiatu Słonimskiego, przeciwko JPanu Józefowi Zawadzkiemu, b. Deputatowi Wywodowemu powiatu Słonimskiego, w rzeczy następney: w roku 1808 zeszły oyciec żalگو Józef Nowicki, nabył aktorstwem majątność Dubinkę w powiecie Słonimskim położoną u obżałowanego Zawadzkiego za summę 9000 rubli assygnacyjnych; za wejściem w aktorstwo gdy obżałowany tabelę nieokazał cenerów swoich na tymże majątku przez się opartych, oyciec jednak zeszły żalگو stosując się do zwyczaju i praw, w tymże roku 1808 zatrzymując pro ewictione u siebie część summy, wydał obżałnemu dwa obligi, jeden na 8714 złotych polskich, drugi na 15000 podobneyże monety, z warunkami zatrzymania takowey summy do lat trzech u siebie, w ciągu więc possessyi a usunięcia się z kraju obżał. Zawadzkiego Józefa, jego różni wierzyciel, okazawszy się z obligami, w celu dopomnienia się za onymi należnościami powynosili zapozwy, po różnych subseliach, jedni pouzyskiwali ostateczne konwikcie, a drudzy oczewiste dekreta i satysfakcie takowych dekretów na majątności Dubince oparli. Jakowe długi zeszły Józef Nowicki oyciec żalگو depertując opłacił 27,265 złotych polskich nielicząc w to procentow i expensow prawnych. Tém więc sposobem nietylko dług od siebie obżałmu Zawadzkiemu należny umorzył, lecz nadto z przepłaty sumowną, dopiero już żalگو jako sukcesor ma do jego pretenasy, objawszy żalگو drogą naturalney sukcesyi po zeszłym oycu majątność Dubinkę; rozpatrując archiwum gdy dostrzegł, iż zeszły oyciec jego przez zapisane w roku 1815 w aktach Grodzkich Słonimskich, oświadczenie, zaawizował przez Gazety Publicznosc, gdy jednak do tey pory obżałny Zawadzki w tuteyszym kraju nieznaiduje się, i do należnego obrachunku niezgłasza się i nieprzystępuje, przeto żalگو odwołując się do oświadczenia przez oycę zeszłego w roku 1815 uczynionego, ponawia one i oświadcza, że o zwrot zatrzymanych obligow pro ewictione oraz o przepłatę dłużnikom Zawadzkiego, z tymże obżałnym Zawadzkim prawem czynić niezaniebda, i ażeby o takie obligi nikt w żadne z obżałnym Zawadzkiem układy niewchodzil; o czem oświadczenie w aktach powiatowych zapisawszy, przez awizacyą Gazetną Publicznosc do tego należeć mogącą ostrzega. Takowe oświadczenie będąc proszony w imieniu W. Nowickiego podpisując (w protokule podpis takowy) Michał Garbowki.

O zgodności z protokołem potocznym oświadczam Franciszek Kołtaty Pisarz Grodzki ptu Słonimskiego.

Pozwolono drukować 19 października roku 1825 Cenzor, Radea Kollegialny Symon Zukowski.

3. Sąd Podkomorski Mohylewskiej Gubernii Rohaczewskiego Ptu na skutek ogólne-

go zebrania Monarszego Sowietu Opinii, oraz stosownie do dekretu Biało Rusko-Mohylewskiej Gubernii Sądu Głównego 2go Departamentu przez Naywyższą Konfirmacją w roku 1817 apryla 10 dnia potwierdzonych w wieczyste władanie successorow zeszłego Tadeusza Antoniego Malinowskiego Podkomorzego Ptu Rzeczyckiego majątności Mazalów, Dworzec i Słobodka z attynencyami w teyże Mohylewskiej Gubernii Rohaczewskim Ptcie leżące, przysądzone zostały, a z nakazu zwierzchnich przedpisań kiedy pomienionych majątkow dział za nieukończeniem przeznaczoney weryfikacyi pomiary byłego Komornika Tarleckiego za trzema zjazdami JW. Podkomorzego dotąd nieuskuteczonym został, dzisiaj zaś gdy zastępujący miejsce Komornika Paczoskiego Ptu Bobruyskiego W. Komornik Bielecki raportem swoim donosił, iż takowey powierki czynność jego w następnym miesiącu nowembrze teraz idącego roku usposobieniem mappy ukończoną zostanie, przeto JW. Podkomorzy Słuczanski powodem zajęcia się z urzędu swego na Exdywizyi Woronowskiej oznaczając czas do takowego działu od dnia 14 oktobra teraz idącego roku czyli 25 dnia, następującego miesiąca nowembra za sześć niedziel, że w tém terminie do majątności Dworca w ptcie Rohaczewskim leżący nieodmiennie zjedzie urzędowym niniejszym listem zapewnił; a iżby, do rychlejszego pośpiechu ostatecznego rozdziału Konsukcessorowie zeszłego Tadeusza Antoniego Malinowskiego odlegle mieszkające w innych Powiatach i Guberniach lub za granicą o tem wiedzieli, z włożonego na moie Administratora przez JW. Podkomorzego obwieszczeniem obowiązku, niniejszym wszystkim zawiadaniom.

Administrator Ludwik Komorowski Rott. Witt. Witebskiego.

Pozwolono drukować d. 19 paździer. 1825 r.. Cenzor, Radzca Kollegialny Symon Zukowski.

3 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie liczący się na Józefie Święcickim obywatelu powiatu borysowskiego, skarbowey należności, będzie oddany z publicznego targu majątek jego Dokszyce, w borysowskim powiecie położony, zawierający podług ostatniej rewizyi 342 dusz płci męskiej, w trzyletnią arędowną dzierżawę, zaczynając od 11 apryla następującego 1826 roku; a zatem życzący wziąć takowy majątek, zechcą przybyć na targi do Borysowskiej szlacheckiej Opieki na terminy: 1szy 24, 2gi 25 i 3ci 26 february następującego 1826 roku, z dostatecznemi, odpowiedniemi roczney arędowney summie kaucyami, gdzie okazane będą życzącym pomienionego majątku inwentarz i warunki do targow. Dnia 7 oktobra 1825 roku.

Sekretarz i Kawaler Felicyan Arcimowicz. Powytczyk Łapicki.

3 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w nim za długi należny tutejszey Magistraturze Powszechney Opieki, będzie się przedawać z publicznego targu, nieruchomy majątek obywatela dzisiejskiego powiatu Marszałka Hrabiego Chrapowickiego, zawierający we wsiach: Bulachach 44, Kulgajach 54, i we

dworze Prozorokach 12, w ogóle 110 dusz płci męskiej, i ze wszelkiemi do niego należącymi wygodami, położony w dzisiejskim powiecie, przynoszący rocznego dochodu 294 rubli srebr.; a zatem życzący kupić takowy majątek zechcą przybyć do tego Rządu na terminy, licząc od pierwszego wydrukowania, które poźniej nastąpi w S. Petersburskich albo Moskiewskich gazetach, 1szy za miesiąc, drugi za dwa, a 3ci i ostateczny we trzy miesiące, w pierwszy sessedynny dzień, z tem, iż za przybyciem życzących będzie im okazany i inwentarz pomienionego majątku. Dnia 25 septembra 1824 r.

Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz Tytularny Sowietnik i Kawaler Felicyan Arcimowicz.

Powytczyk Alexander Anisimow.

3. Michał Zaleski b. Podkomorzy Ptu Rosieńskiego massy funduszow i interessow JOX. Jmci Stefani Radziwiłłówny Jeneralny Prokurator, pozwawszy do Sądu Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie od Rządu ustanowionego Urodz. Franciszka Podhayskiego po zaśley już kondemnacie raz drugi o kassatę pretensyi za obligiem Xcia Macieja Radziwiłła o złt. 10,000 niesłusznie i nieprawnie uroszczoney: a Starozakonnego Jankiela Azikowicza po dwóch kondemnatach raz trzeci także o kassatę napastney pretensyi za 15 szarow kory brzozoney, gdy miejsce zamieszkania pozwanych wiadomem nie jest, stosownie do organizacyi że wymienione pozwy przybite zostały do drzwi sądowych, mianowicie: Azikowiczowi w dniu 5 a JP. Podhayskiemu w dniu 6 terazn. mca oktobra i w tymże dniu obadwa w Aktach Kommissyi zeznane, przez Gazetę awizuje. Datt roku 1825 mca oktobra 15 dnia:

Michał Zaleski Prokurator Massy.

Drukować pozwolono 16 października 1825. Cenzor, Radzca Kollegialny Symon Zukowski.

3. Michał Zaleski b. Podkomorzy ptu Rosieńskiego massy funduszow i interessow JOXki Jmci Stefani Radziwiłłówny jeneralny Prokurator, pozwawszy do Sądu Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie od Rządu ustanowionego raz powtórny po kondemnacie Star. Itkę matkę Wolfa syna Mejerowicza Frankielów successorow Mejera Faywiszowicza o kassatę napastney z wyrobu drzewa w latach 1805 i 1807, o 2000 czer. zło. do massy reszczoney a na 5000 czer. złotych pomnożoney pretensyi, owszem o sądenie dla massy na pozwanych za wyrob dębów czer. złotych 12,840 i srebrem złotych 400, gdy miejsce zamieszkania pozwanych wiadomem nie jest, że tedy pozew takowy do drzwi sądowych przybity i w aktach Sądu Kommissyi zeznany, dnia 17 terazniejszego miesiąca oktobra, stosownie do organizacyi przez Gazetę awizuje.

Michał Zaleski Prokurator massy.

Dozwala się drukować 1825 października 22 Cenzor Leon Borowski.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 15 paździer. rub. srebrny 3 rub. 76½ kop., dukat nowy 11 rub 40 kop. imperyal 37 rub. 65.